

novoles

13. marec 1981

LESNI KOMBINAT NOVO MESTO – STRAŽA

Gospodarski načrt za leto 1981

(Osnovna izhodišča plana)

Gospodarsko leto 1981 je že močno v poletu, vendar velja ob tej priložnosti poudariti, da pričujemo z gospodarskim letom 1981 v času novega srednjeročnega planskega obdobja 1981–1985 in hkrati tudi drugo leto obdobja stabilizacije našega gospodarstva, katere se lotevamo čedalje bolj resno in odgovorno. Očitno je, da je naša stabilizacijska naravnost trdna. To pomeni, da bodo mnogi napovedani ukrepi pričeli delovati v polni meri.

DO NOVOLES in njene TOZD stabilizacijska prizadevanja niti več ne presenečajo, niti spravljajo v nervozo, saj smo že prekaljeni v borbi za boljše gospodarjenje. Že vrsto let obvladujemo položaj in krizne situacije. Letošnje leto pomeni, da bosta tako nabava kot prodaja delali v izredno zaostrenih razmerah. Ob smelo postavljenih planih proizvodnih TOZD in TOZD BLP je možno pričakovati, da nekateri cilji bodisi v proizvodnji, bodisi v prodaji ali nabavi ne bodo realizirani. Zato bo potrebno stalno usklajevanje in iskanje novih možnosti, da se taki izpadi pokrijejo s pozitivnimi rezultati dodatnih akcij, ukrepov in aktivnosti.

OBVESTILO

Naslednja številka glasila izide 24. aprila. Zadnji rok za oddajo prispevkov je 15. april do 9. ure.

URE DNIŠTVO

Tovorni vagoni, naloženi s hlodovino iz Afrike, so v tem času prav gotovo dobrodošla pošiljka za Novoles. Posnetek je nastal 23. 3. 1981.

V Novolesu smo že vajeni vgrajevati k planu dodatne ukrepe (posebno velja to za nekatera kritična gospodarska leta v preteklih obdobjih), redno delamo to že kar pol desetletja, letos pa smo se bili primorani še posebej potruditi, da bi bili dovolj pripravljeni ukrepati na vseh nivojih pravočasno in si tako prigrisati potreben dohodek. Želimo, da bi bila bilanca ob koncu leta 1981 podobna kot je bila leta 1980. Prepričani smo, da danes vemo že vsi, da je razporejanje odvisno le od realno ustvarjenega dohodka za vse tiste namene, ki nam omogočajo boljši danes in jutri.

Posebej je potrebno poudariti, da bo leto 1981 prav gotovo zahtevalo več naporov, kot smo jih bili pripravljeni in vajeni vlagati do sedaj.

Gospodarski načrt za 1981 smo pripravljali v vse bolj zaostrenih pogojih gospodarjenja. Že proti koncu leta 1980 smo bili priča zelo neugodnim gibanjem na področju nabavnih

cen za surovine in materiale ter slabšanju prodaje na domačem trgu. Ta gibanja se nadaljujejo še kar naprej, tako da so razkoraki med nabavnimi cenami in prodajnimi cenami že tako veliki, kot še ne pomnimo. To ima za posledico slabšanje strukture delitve celotnega prihodka.

Opozoriti je treba na nekaj osnovnih faktorjev, ki nam bodo izredno omejevali in zavirali uspešno gospodarjenje v letošnjem letu. To so predvsem:

- rastoča inflacija in nedorečena izvedbena zakonodaja v sistemu cen,

- zmanjševanje možnosti za pridobivanje sredstev za potrošniška posojila in pešanje kupne moči potrošnikov,

- na področju surovin in ključnih materialov že občutimo pomanjkanje in še bolj ga bomo. Vse močnejše se pojavlja monopolizem in zapiranje v lokalne okvire.

- Na področju združevanja deviznih sredstev vlada vse

večja nepreglednost in vse večje so zahteve s strani dobaviteljev surovin oziroma materialov. Ti pojavi nam zmanjšujejo aktivno ustvarjenih deviznih sredstev.

- Vse večji delež za obvezno združevanje deviznih sredstev nam zmanjšuje razpoložljivo kvoto deviz in s tem se zmanjšuje tudi dohodek iz naslova deviznih kompenzacij, ki so sestavni del prihodka izvoznih TOZD.

- V svetu vlada gospodarska nestabilnost in recesija, kar bo negativno vplivalo tudi na naša izvozna prizadevanja.

- Splošna družbena prizadevanja za večji izvoz cele vrste surovin imajo za posledico primanjkanje določenih vrst surovin na domačem trgu. To je tudi vzrok dvigovanju nabavnih cen.

- Inflacija ima nekajkrat hitrejšo rast, kot pa je rast vrednosti tujih valut, kar nam slabša gospodarsko računico izvoznih TOZD.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Gospodarski načrt za leto 1981

(Nadaljevanje s 1. strani)

Vsi naštetih faktorji in pojavi, ter še cela vrsta drugih, nam narekujejo, da bomo morali vložiti že večje napore, da bomo obvladovali neugodna gibanja in zagotavljali normalno 30% rast dohodka za celotno delovno organizacijo, kar je danes življenjska meja.

Glede na dejstvo, da smo v letu 1979 pričeli z metodo izkoriščanja strojnih kapacitet, v letu 1980 pa še razširili prizadevanja za dvig produktivnosti na osnovi metode planiranja in izvajanja povečanega izkoriščanja strojnih kapacitet na več TOZD, so imeli v Novolesu prvič tudi solidne osnove za planiranje proizvodnje.

Tako smo lahko postavili realne plane fizičnega obsega proizvodnje za določene TOZD. S to metodo bomo letos nadaljevali še na nekaterih TOZD, saj se je izkazala že izredno učinkovito. Seveda pa je svoje doprineslo tudi v letu 1980 vpeljana novo merilo učinkovitosti strojnih kapacitet in to po samoupravnih delovnih skupinah. S tem smo dosegli kolektivno prizadevanje za povečanje produktivnosti, kar je tudi dalo precejšen delež k povečanim učinkom. V letošnjem letu nujno računamo še na večje uspehe iz tega naslova. Tako planiramo povečanje fizičnega obsega proizvodnje med 14 in 15%. K temu povečanju so seveda največ doprinesle tiste TOZD, ki imajo vpeljana prej omenjeno metodo.

Analiza osnovnih elementov plana DO NOVOLES nam kaže sledečo rast glede na leto 1980 v 000 din:

celotni prihodek – plan 1981	2.868.273
celotni prihodek – dejansko 1980	2.151.628
indeks:	133,3%
porabljena sredstva – plan 1981	2.019.978
porabljena sredstva – dejansko 1980	1.427.668
indeks:	141,5%
dohodek – plan 1981	848.295
dohodek – dejansko 1980	723.960
indeks:	117,2%

Že samo gibanje teh 3 osnovnih elementov gospodarjenja nam kaže, da s planom ne moremo biti zadovoljni. Eden glavnih vzrokov je močan razkorak planiranih nabavnih cen in predvidenih prodajnih cen. Ta razkorak je trenutno posledica dogajanj na trgu. Razkorak med rastjo nabavnih in prodajnih cen je za posamezno TOZD različen.

Delavci TOZD BLP se zavedajo, da bodo morali z vsemi sredstvi obvladati skladno rast nabavnih in prodajnih cen ter tudi zagotoviti potrebno nabavo planiranih količin surovin in materialov, kar bo za njih predstavljalo ogromen napor in odgovornost.

V proizvodnji bomo morali napraviti vse, da doprinesemo kar največ k tej nalogi gospodarjenja. Tu ne gre za večjo produktivnost ampak predvsem tudi za obvladovanje stroškov, ki so postali že strahovito visoki. Če vsi v Novolesu v letu 1981 poskrbimo, da prihranimo samo 1% od planiranih sredstev za porabo, bomo prihranili kar 2 milijardi starih din. S tem bi k povečanju dohodka doprinesli 2,4%. Konkretno o celi vrsti ukrepov, ki so že upoštevani v planu, tako s strani proizvodnih TOZD kot tudi TOZD BLP (prodaja in nabava) ne bi posebej govorili. Poudariti velja, da je TOZD BLP na osnovi plana, ki ni bil zadovoljiv, že predvidel k vsem v planu upoštevanim ukrepom še paket novih dodatnih ukrepov, ki pa jih v trenutni fazi ni mogel razdelati po posameznih TOZD, ampak so v prvi vrsti na nivoju TO. Kasneje, po določeni TOZD jih bo opredelil glede na možnosti, pogoje in potrebe. Odnosi med rastjo nabavnih in prodajnih cen, bodo pokazali, kam bodo usmerjali dodatne ukrepe na področju nabave in prodaje.

Za konec bi poudarili znano, a še zmeraj premalo upoštevano dejstvo:

kot je letni plan predvsem vodilo, smernica in strategija za celo leto, morajo biti tudi trimesečni plani in trimesečne bilance že zelo natančno in zelo konkretno opredeljene z kratkoročnimi nalogami in ukrepi, njih izpolnjevanje pa mora biti obvezno.

Sedanji politični in gospodarski trenutek zahteva od slehernega delavca skrajno gospodarno in odgovorno ravnanje, zato ne sme in ne more ležati breme izpeljave gospodarskega načrta le na nekaterih izpostavljenih delavcih, ampak mora

biti enakomerno porazdeljeno na celoten kolektiv.

V vse bolj zaostrenih in težkih pogojih gospodarjenja pričakujemo skrajno stopnjo pozitivnega sodelovanja in tudi veliko mero strpnosti med vsemi zaposlenimi.

KOORDINACIJA

MARJAN GRABNAR

Volitve samoupravnih organov

V aprilu poteče mandat samoupravnemu organu temeljnih organizacij in delovne organizacije. Zato je potrebno izvoliti nove samoupravne organe v:

delavski svet TOZD
samoupravno delavsko kontrolo TOZD
delavski svet DO
samoupravno delavsko kontrolo DO
disciplinsko komisijo DO

Vse te organe bomo izbrali na tajnih volitvah predvidoma v začetku maja 1981. Zato bodo delavski sveti TOZD od 20. do 26. 3. 1981 razpisali volitve za delavski svet TOZD in samoupravno delavsko kontrolo TOZD, delavski svet DO pa bo na seji 27. 3. 1981 razpisal volitve za delavski svet DO, samoupravno delavsko kontrolo DO in disciplinsko komisijo DO.

Novoizvoljeni delavski sveti bodo na svojih prvih sejah izvolili še svoje izvršilne organe. Delavski sveti TOZD bodo izvolili komisijo za delovno razmerje in komisijo za osebne dohodke, delavski svet delovne organizacije pa odbor za razvoj in organizacijo, odbor za medsebojna razmerja in komisijo za osebne dohodke delovne organizacije.

Mandat samoupravnim organom traja 2 leti. Pri izboru kandidatov moramo paziti, da bodo v samoupravnih organih zastopani vsi deli delovnega procesa v TOZD, da bo ustrezen kadrovski in socialni sestav, ustrezen delež mladine in žena itd.

Volitve so ena najpomembnejših samoupravnih odločitev v letu 1981, zato je važno, da to nalogo opravimo nadvse

skrbno, saj bo od tega tudi odvisno, k ko bomo gospodarili v prihodnjih dveh letih. Podrobnejša navodila boste dobili na sejah samoupravnih organov TOZD in DO ter na kandidacijskih konferencah v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti.

Seja koordinacijskega odbora sindikata SOZD UNILES

Podpredsednik republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije tov. M. Mjinar se je 11. 3. 1981 sestal s člani koordinacijskega odbora sindikata SOZD UNILES.

Razpravljali so o vlogi in delu sindikata v sestavljenih organizacijah. Pri tem so še zlasti poudarili zahtevne razvojne naloge 5-letnega plana SOZD. O tem bodo razpravljali tudi na posebni problemski konferenci sindikata SOZD, kar bo eno izmed gradiv za 3. kongres samoupravljavcev.

I. S.

Sklepi 3. seje koordinacijskega sveta SOZD UNILES

4. 3. 1981 je bila v prostorih UNILES 3. seja koordinacijskega sveta SOZD UNILES, ki ga sestavljajo razen predsednika SOZD še vsi direktorji delovnih organizacij, združenih v SOZD. Na seji so obravnavali aktualne probleme gospodarjenja v lesni industriji, postopek dokončnega oblikovanja samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD UNILES 1981 – 1985 in nekatera druga vprašanja.

Koordinacijski svet je obravnaval tekočo problematiko gospodarjenja na osnovi stališč

CK ZKJ in razgovora z direktorji na CK ZKJ. Ob vseh notranjih naporih v delovnih organizacijah, ki so v teku, so pretresli vrsto težav na tržišču, pri uvozu opreme in v ekonomskem instrumentariju. O vsem tem se bo koordinacijski svet pogovoril na posebnem sestanku v UNILES s predstavnikom Gospodarske zbornice SRS tov. Verbičem, predstavniki izvršnega sveta in SISEOT ter predstavniki SOZD Slovenijales in GLG.

V teku so dogovori s predstavniki gospodarske in lesne industrije BIH o možnosti trajnega sodelovanja, saj so naše organizacije pripravljene, da vlagajo v njihove gozdove kakor tudi v finalizacijo predelave lesa. O tem so v pripravi že konkretni projekti za sovlaganja v BIH in Kosovo.

V zvezi z izdelavo planskih dokumentov za naslednje 5-letno obdobje je koordinacijski svet menil, naj bi se rok za sprejem sporazuma o temeljih plana SOZD podaljšal do konca maja, ker je potrebno nekatere predloge še nadalje usklajevati. Članice UNILES naj do konca marca dostavijo vse svoje pripombe.

Nerešena vprašanja, o katerih se ne bomo sporazumeli do podpisa sporazuma, bomo po predpisanem samoupravnem postopku usklajevali v procesu kontinuiranega planiranja. To velja za nove naloge, ki jih bodo prinašale tržne razmere, morebitne sistemske spremembe in pod.

Koordinacijski svet je predlagal, naj bo seja delavskega sveta SOZD 10. aprila v DO Stol. Ob koncu je koordinacijski svet izrekel posebno priznanje delavcem DO Stol za izredno dobro organizacijo prvih zimskih iger UNILES na Veliki planini.

I. S.

OD po republikah za lanskih 11 mesecev

Zvezna statistika je pred dnevi objavila enajstmesečne podatke lanskih osebnih dohodkov zaposlenih v družbenem sektorju. V Sloveniji so znašali poprečno 8636 dinarjev, na Hrvaškem 7858 din, v ožji Srbiji 6947 din v Vojvodini 6925 din, v Bosni in Hercegovini 6574 din, v Črni gori 6531 din, v Makedoniji 5996 din in na Kosovu 5826 din.

Pomen temeljev plana SOZD UNILES 1981 – 1985

Tako kot v vsem gospodarstvu tudi v SOZD UNILES v bistvu to pot prvič v celoti načrtujemo po novem sistemu samoupravnega planiranja. Prav sedaj je v javni razpravi v naših TOZD in delovnih organizacijah predlog samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD UNILES za obdobje od 1981–1985. Prav gotovo gre za zelo pomemben planski dokument. Zato, ker prvič oblikujemo temelje plana ob upoštevanju možnosti, ki jih odpira novi samoupravni sporazum o združitvi v SOZD UNILES, sprejet jeseni 1979 leta, zato, ker bomo ravno s temi temelji plana vrsto naših skupnih interesov oblikovali kot skupne funkcije in konkretne delovne naloge v SOZD, in zato, ker so v planskih dokumentih zastavljene naloge SOZD pogoj za urejanje medsebojnih odnosov z zunanjimi gospodarskimi in družbenimi dejavniki.

Že v pripravi prvih osnutkov sporazuma o temeljih plana smo se odločili, da v njem zajamemo tako tiste cilje, interese in naloge, ki so skupne

za vse članice SOZD kot tudi tiste, ki so pomembnejše za dve, tri ali več članic, četudi ne za celoten delovni kolektiv Unileasa. To je tudi razumljivo, saj take pomembnejše odločitve terjajo soglasje vseh delovnih organizacij SOZD UNILES, ker bi bili sicer lahko na račun enih prizadeti interesi drugih članic Unileasa. Novi samoupravni sporazum o združitvi v SOZD UNILES nam v razvoju samoupravnih družbeno ekonomskih odnosov odpira izredno široke možnosti, ki jih bomo postopoma napolnjevali s pravo vsebino skupnih nalog. Te pa zadevajo predvsem proizvodno-programске usmeritve, razvojno-investicijsko področje, kooperacijo in nabavo, zunanjo trgovino in marketing. Poglejmo samo nekatere med njimi.

Predvsem je pomembna odločitev, da se bodo članice Unileasa sporazumevale o razvijanju novih proizvodnih programov in zmogljivosti, jih usklajevale in po potrebi zanje tudi združevale sredstva. Med proizvodnimi zmogljivostmi izstopa skupni interes za gradnjo tovarne brusnih papirjev in za skupno galvanizacijo. Proučiti moramo tudi določene skupne možnosti pri izgradnji prodajne mreže in pri postavitvi novih predstavništev in informacijskih centrov doma in v tujini. Skupno naj bi uskljevali vse investicije v razširjeno reprodukcijo in naložbe v tujini ter sovlaganja v druge organizacije združenega dela zunaj Unileasa. Med temi zadnjimi naj omenim tudi nove možnosti, ki jih odpira spremenjeni sistem po-

moči manj razvitim v Jugoslaviji. Polovico sredstev doseđanja prispevka za pomoč manj razvitim je namreč mogoče sovlagati z zainteresiranimi organizacijami združenega dela v Bosni in Hercegovini, Makedoniji, Črni gori in Kosovu. Nekateri konkretne skupne projekte že obdelujemo.

Prav tako bomo še intenzivneje nadaljevali skupno dogovorjene nabave nekaterih reprodukcijskih materialov pri dobaviteljih v Jugoslaviji in v tujini. Pri vključevanju v svetovno tržišče imamo, ob bolj usklajenih in temeljiteje načrtovanih nastopih, prav gotovo tudi določene razerve. Upoštevati moramo namreč, da v prihodnjih petih letih predvidevamo za več kot 500 mio dolarjev izvoza proizvodov tovarn v okviru Unileasa. Dobro 3/4 tega izvoza je namenjenega na konvertibilna področja. Prav tako nas sili k tesnejšemu sodelovanju nastop na tržiščih neuvrščeni dežel v razvoju, kjer so poleg možnosti za prodajo izdelkov privlačne tudi možnosti za postavitve kompletnih proizvodnih zmogljivosti in za oskrbo s surovinami. Določene skupne naloge moramo razčleniti tudi glede malo-obmejnega sodelovanja z Avstrijo in Italijo: zaradi izvoznega interesa, zaradi določenih ugodnosti pri uvozu in zaradi podpore naši slovenski manjšini pri njenem gospodarskem razvoju.

Lesnina, Hoja in Marles predvidevajo skupaj s še nekaterimi zainteresiranimi izgradnjo

(Nadaljevanje na 6. strani)

Dovoz bukove hlodovine je sedaj že kar normalen. Čeprav na skladišču v TOZD TVP ni večjih zalog, delavci le upajo, da se bo dovoz kaj kmalu povsem ustalil.

Kongres samoupravljalcev

Tretji kongres samoupravljalcev (od 16. do 18. junija v beograjskem centru Sava) bo najpomembnejše letošnje družbenopolitično zborovanje. Pobudo zanj je dal tovariš Tito v svoji zadnji novoletni poslanici. V pripravah na kongres naj bi pozornost namenili odkrivanju vseh pozitivnih odnosov samoupravljanja, pa tudi opozorili na temeljne vzroke zaostajanja samoupravnih odnosov od temeljne organizacije do federacije. Široka razprava naj spodbudi realne predloge, ki bodo prišli v kongresno resolucijo in druge dokumente.

„Sedaj se srečujemo s številnimi slabostmi, pretrgane so številne poslovne in dohodkovne vezi med organizacijami, iz tega pa izvirajo družbenoekonomski pa tudi politični problemi. Četudi morajo upravni organi prevzeti svoj del odgovornosti, pa ne smemo samo njim prepustiti iskanja izhoda. Delavski razred mora s pomočjo samoupravnega mehanizma, z dohodkovnim povezovanjem in samoupravnim dogovarjanjem povezovati te pretrgane vezi in prevzeti svoj del odgovornosti. V tem smislu mora imeti kongres samoupravljalcev pomembno vlogo in mora dati močno spodbudo,“ je na prvi seji odbora za sklic in pripravo kongresa opozoril njegov predsednik Mika Špiljak.

Temeljno gradivo za uspešne priprave in sam potek kongresa so usmeritve za pripravo III. kongresa samoupravljalcev (objavljene v Sindikalnem poročevalcu, št. 8, 31. oktobra 1980) in teze za pripravo kongresa z naslovom „Združeno delo v boju za socialistično samoupravljanje in družbenoekonomski razvoj“ (objavljene v Sindikalnem poročevalcu št. 1, 10. januarja letos).

Za to, da bodo predkongresne razprave segle v vsa naša delovna in življenjska okolja, da bo na ta način pospešen razvoj, imajo posebno poslanstvo sredstva javnega obveščanja, torej tudi obveščanje v združenem delu.

Pozornost obveščanja – in ne le obveščanja, ampak vseh delavcev – v združenem delu je torej v predkongresnem obdobju usmerjena predvsem v

analizo razvitosti samoupravljanja „pod svojo streho“.

„Priprave na kongres naj služijo napredku samoupravljanja, je v razgovoru z novinarji poudaril Vinko Hafner in dodal, da so spodbude za samoupravni razvoj odvisne od tega, koliko bodo razprave segle med delovne ljudi.

Pomembno je tudi, da bomo med delegati iz družnega dela izbrali najboljše (navodilo je objavljeno v Delavski enotnosti, št. 4, 31. januarja letos). Razprava naj bi v združenem delu dosegla vrh aprila, ko bi skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami podali oceno stanja v svojem okolju. Sporočila javnih razprav v kolektivih naj bodo opredelilite delegatom na kongresu. Pridobivanje in razporejanje dohodka, samoupravno povezovanje in združevanje na podlagi dohodka in delegatski sistem so ob drugih nedvomno tista področja, kjer imamo izkušnje, na podlagi katerih moramo videti priložnost jutrišnjega dne.

SPOROČILO III. KONGRESU SAMOUPRAVLJALCEV JUGOSLAVIJE

UPRAVLJANJE IN GOSPODARJENJE Z MINULIM DELOM V DELOVNI ORGANIZACIJI

Sporočilo naše delovne organizacije III. kongresu samoupravljalcev temelji na večletnih praktičnih izkušnjah, ki smo si jih pridobili na področju upravljanja in gospodarjenja z minulim delom. Te naše izkušnje smo obravnavali na samoupravnih organih in v sindikalni organizaciji ter sklenili, da jih kot naš prispevek k razvoju socialističnih samoupravnih odnosov posredujemo vsem samoupravljalcem Jugoslavije na III. kongresu.

Uresničevanju določil zakona o združenem delu smo v naši delovni organizaciji že od vsega začetka (to je njegovega sprejema) posvečali vso potrebo strokovno in samoupravno pozornost. Tako smo v letu 1977 uredili s samoupravnimi sporazumi vse oblike pridobivanja prihodka TOZD in DSSS (skupni prihodek, skupni dohodek in svobodno menjavo dela) ter razporejanje dohodka in čistega dohodka, v letu 1978 pa smo tudi temeljito uredili področje delitve po delu. Ob povezovanju tako imenovanih dohodkovnih odnosov, od pri-

dobivanja prihodka do delitve sredstev za osebne dohodke, v ekonomsko logičen, medsebojno uravnotežen in celovit sistem smo se pogosto srečevali s pojmom minulega dela kot kategorijo, ki naj bi urejevala celoten splet gospodarjenja z družbenimi sredstvi razširjene reprodukcije.

Rešitve, ki jih je na tem področju ponujal zakon o združenem delu, smo razumeli kot ponujeno možnost, da odnose pri gospodarjenju s sredstvi družbene reprodukcije uredimo v takšni pozitivni smeri, da vspostavimo strokovno, ekonomsko in samoupravno odgovornost od trenutka, ko se samoupravno odločamo o naložbah, pa do odražanja uspešnosti naložbe v osebnih dohodkih na temelju minulega dela. Na tem celotnem področju smo namreč že dalj časa opazili pomanjkanje povezanosti pri odločanju o naložbah z njihovo ekonomsko utemeljenostjo.

Običajno smo pripravili potrebne račune o ekonomski utemeljenosti naložbe le zato, da smo dobili ustrezna soglasja delavcev, bank in partnerjev o financiranju naložbe, potem pa se ni nihče več vprašal, ali so se napovedi uresničile in kdo za to odgovarja. Delavci pri razporejanju dohodka in čistega dohodka tudi niso imeli prave spodbude, da bi sredstva namenili za razširjeno reprodukcijo – še posebno ne, če so sredstva združevali za potrebe drugih TOZD in od tega niso imeli konkretnih koristi. Delavci teh TOZD pa hkrati niso imeli nobene odgovornosti, da bi s tako pridobljenimi sredstvi uspešno gospodarili.

V Novolesu smo načela za razporejanje dohodka, točneje čistega dohodka, na obveznosti (nadomestila) in pravice (osebni dohodki) na podlagi minulega dela opredelili z dvema samoupravnima sporazuma. Prvi je samoupravni sporazum o urejanju medsebojnih razmerij pri ustvarjanju in razporejanju skupnega dohodka – drugi je samoupravni sporazum o razporejanju dohodka in skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka.

Na temelju teh sporazumov urejamo združevanje dela in sredstev v delovni organizaciji, delavci pa na podlagi njihovih določil pridobivajo tudi osebne dohodke iz minulega dela. Pravzaprav smo se odločili za postopno uvedbo sistema minulega dela. Za prehodno obdobje smo določili čas zadnjih petnajstih let pred letom 1978. Za ta čas, ko pač nismo imeli združevanja dela in sredstev

urejenega s samoupravnimi sporazumi, smo se sporazumeli, da so TOZD, ki so združevale sredstva za posamezne naložbe, upravičene do nadomestila za gospodarjenje z združenimi sredstvi, če TOZD, ki s temi sredstvi gospodarijo, dosegajo ustrežne rezultate. Po letu 1978 urejamo združevanje dela in sredstev za vsako večjo naložbo s posebnim samoupravnim sporazumom, ki podrobno ureja vse pravice in obveznosti iz združevanja, prav tako tudi pravico do vračila združenih sredstev in nadomestila.

Sistem ugotavljanja udeležbe v skupnem dohodku in njegovo razporejanje je sicer enak, le da je udeležba TOZD na podlagi naložb pred letom 1978 omejena zgolj na nadomestilo. ako pridobljena nadomestila predstavljajo v celoti sredstva za osebne dohodke na podlagi minulega dela. Višino nadomestila ugotovi TOZD, ki gospodarji z združenimi sredstvi ob izdelavi zaključnega računa za posamezno poslovno leto po vnaprej dogovorjeni metodologiji in glede na dosežene rezultate. Bistvo metodologije je v tem, da primerjamo ustvarjene rezultate TOZD s plansko vnaprej določenimi minimalnimi rezultati. Kolikor večji je dejanski rezultat, glede na vnaprej določenega minimalnega (ki predstavlja plansko dogovorjeno minimalno ovrednotenje oz. donosnost dela in sredstev), toliko večji del čistega dohodka se razporedi za nadomestila.

Tako oblikovana nadomestila se razporejajo na tiste TOZD, ki so v preteklosti združevale sredstva za razvoj TOZD, ki je nadomestila ustvarila v takšnem sorazmerju, kolikor so njihova sredstva udeležena v sredstvih te TOZD. V ta namen smo morali po posameznih letih rekonstruirati višino ustvarjenih sredstev za naložbe po posameznih TOZD. V letih, ko še nismo imeli ustreznih evidenc po TOZD, smo smatrali takšna sredstva kot združena sredstva vseh TOZD. Tako ugotovljena sredstva za naložbe v preteklih letih predstavljajo torej pravico TOZD do nadomestila za gospodarjenje z združenimi sredstvi od tistih TOZD, ki z njimi gospodarijo.

Prejeta nadomestila in v lastnem TOZD ustvarjena nadomestila razporedi TOZD ob letnem razporejanju čistega dohodka na osebne dohodke iz minulega dela. Pravico posameznega delavca do udeležbe v osebnih dohodkih iz minulega dela ugotovimo na podlagi njegovega prispevka v preteklosti k ustvarjenim sredstvom za

naložbe. Ta njegov prispevek ugotavljamo glede na višino prejetih osebnih dohodkov v primerjavi z osebnimi dohodki vseh delavcev v letu, ko so bila ustvarjena sredstva za naložbe. V ta namen smo morali za pretekla leta zbrati osebne dohodke vseh delavcev po posameznih letih, da bi tako lahko ugotovili njihov prispevek k naložbam in s tem pravico do osebnih dohodkov na podlagi minulega dela. Ker opravljamo obračun osebnih dohodkov iz minulega dela s pomočjo računalnika, smo podatke zbirali le enkrat, sedaj pa jih le dopolnjujemo.

TOZD torej ustvari pravico do nadomestila, če je v preteklosti ustvarila sredstva za naložbe, posamezen delavec pa pridobi pravico do osebnega dohodka iz minulega dela, če je bil v letu, ko so bila ta sredstva ustvarjena, zaposlen v tem TOZD. Pravico pa uresniči TOZD in s tem posamezni delavec, če je TOZD, ki gospodari z združenimi sredstvi, v tekočem letu ustvarila zadosti čistega dohodka, da ga lahko razporedi tudi za nadomestila.

Vse proračune med TOZD in izplačilo osebnih dohodkov na podlagi minulega dela opravljamo enkrat letno ob zaključnem računu.

Po triletnih izkušnjah ugotavljamo, da smo sistem minulega dela praktično že sprejeli za svojega in da nam prinaša mnoge pozitivne rezultate. Vzpostavili smo zvezo med odločanjem o naložbah in osebnimi dohodki. Sedaj nam ni več vseeno, kaj gradimo z združenimi sredstvi ter kdo in kako z njimi gospodari. Iz vsakoletnega obračuna osebnih dohodkov na podlagi minulega dela se jasno vidi, katere naložbe so ustvarile rezultate in katere ne-to pa terja tudi jasen odgovor in obrazložitev, zakaj rezultati niso bili doseženi.

Delavcem služi to tudi kot dobra orientacija vnaprej, ko se odločajo o nadaljnjih naložbah.

Za ilustracijo naj še povemo, da se je višina sredstev za osebne dohodke na podlagi minulega dela gibala sicer različno, glede na dosežene rezultate TOZD in višino sredstev za naložbe v preteklih letih, vendar je na nivoju delovne organizacije znašala po posameznih letih med 2 in 5 % glede na letno maso vseh osebnih dohodkov. Pri posameznih delavcih je v najboljšem primeru dosegla višino njegovega enomesečnega osebnega dohodka na podlagi živega dela.

Problemi, s katerimi smo se srečevali v toku uvajanja in še srečujemo ob dograjevanju

Tudi na skladišču v TOZD ŽAGA Straža se zaloge bukove hlodovine obetavno večajo. Posnetek je nastal 23. 3. 1981.

sistema minulega dela, so se nanašali predvsem na neuskklajenost našega sistema z drugimi delovnimi organizacijami. Zato smo morali naš sistem nekoliko prilagoditi že uveljavljenim sistemom v drugih organizacijah tako, da del sredstev za osebne dohodke na podlagi minulega dela razporejamo po kriteriju delovne dobe, ne glede na to, kje si jo je delavec pridobil.

Ta prilagoditev je bila potrebna zato, da bi vsaj delno rešili problem tistih delavcev, ki so bili zaposleni v drugih organizacijah in so prišli k nam. Za leta zaposlitve v drugih organizacijah nimajo podlage za pridobitev pravic iz minulega dela v naši delovni organizaciji, v prejšnji organizaciji pa zaradi neenotnega sistema ne more več uveljavljati svojih pravic. Nasprotno pa tudi za delavce, ki so odšli iz naše delovne organizacije, ugotavljamo njihov delež v osebnem dohodku iz minulega dela in jim ga tudi izplačujemo, če v organizaciji, kjer so sedaj zaposleni, na podlagi let, ki so jih preživeli v našem kolektivu, ne pridobivajo pravic iz minulega dela.

Naslednji problem, s katerim se srečujemo je, kako ugotavljati uspešnost posamezne naložbe. Mi smo ta problem sicer rešili s tem, da večje rekonstrukcije smatramo kot novo TOZD in jih tako tudi obračunavamo, za manjše naložbe v obstoječe TOZD skušamo z analitskimi metodami ugotavljati njihovo dohodkovno uspešnost, če se to da, za

manjše tekoče investicije pa je tudi takšna spremljava izredno težka ali neracionalna. Tu pogrešamo enostanih in poenotnih evidenc in metodologij za obračunavanje posameznih naložb, s pomočjo katerih bi lahko ugotavljali njihov prispevek k povečanemu dohodku.

Zgornji problem se navezuje tudi na premalo razčlenjeno zakonodajo ali širšo družbeno usmeritev na tem področju, ki bi s konkretnjšimi opredelitvami lahko marsikatero dilemo vnaprej odpravila. Zato menimo, da z neko širšo družbeno akcijo ali s sprejetjem ustreznih zakonskih rešitev ne bi smeli več odlašati.

Po tehnični plati nam celoten obračun minulega dela, od ugotavljanja pravic TOZD in delavcev iz minulega dela pa do ugotavljanja višine nadomestil in njihovega razporejanja na osebne dohodke iz minulega dela, ne dela posebnih pregledov.

Prvotno zbiranje podatkov o naložbah TOZD in o osebnih dohodkih posameznih delavcev, kot podalga za ugotavljanje pravic iz minulega dela za preteklih petnajst let, je trajalo nekoliko dlje (približno dva meseca), vendar je bilo potrebno to delo opraviti le enkrat, sedaj pa podatke le dopolnjujemo. Seveda pa je potrebno v posameznih primerih, ko ni mogoče zadosti natančno rekonstruirati dejanskega stanja, ali pa bi bilo to neracionalno, poiskati poenostavljene rešitve.

Prepričani smo, da ne obstajajo objektivne ovire, da ne bi sistema združevanja sredstev, ugravljanje udeležbe v skupnem dohodku in njegovega razporejanja do osebnih dohodkov na podlagi minulega dela, vsaj v okvirih gospodarstva, razvili do stopnje njegove širše uporabnosti. Naše izkušnje so sicer skromne in bomo morali sistem še izpopolnjevati po vsebinski in strokovni plati, vendar menimo, da predstavljajo dokaz o pravilnosti usmeritve in vsebinski ter tehnični izvedljivosti sistema. V naši delovni organizaciji pripisujemo problemu gospodarjenja z minulim delom, to je s sredstvi razširjene reprodukcije, izjemen pomen, saj smatramo, da je ravno od ustrezne rešitve teh vprašanj v mnogočem odvisna stopnja družbene produktivnosti in s tem gospodarski razvoj celotne družbe. Zato menimo, da je na tem področju potrebno še naprej intenzivno iskati ustrezne systemske in praktične rešitve ter jih ponuditi združenemu delu v praktično preizkušnjo, pa čeprav v svoji prvotni obliki ne bodo odgovorile na vsa vprašanja, ki se na tem področju zapletenih družbeno-ekonomskih odnosov pojavljajo.

Sindikalna konferenca DO NOVOLES je 13. 3. 1981 obravnavala sporočilo 3. kongresu samoupravljalcev in predlagala samoupravnim organom TOZD, DO ter celotnemu kolektivu, da ga sprejme.

Pomen temeljev plana SOZD UNILES 1981 – 1985

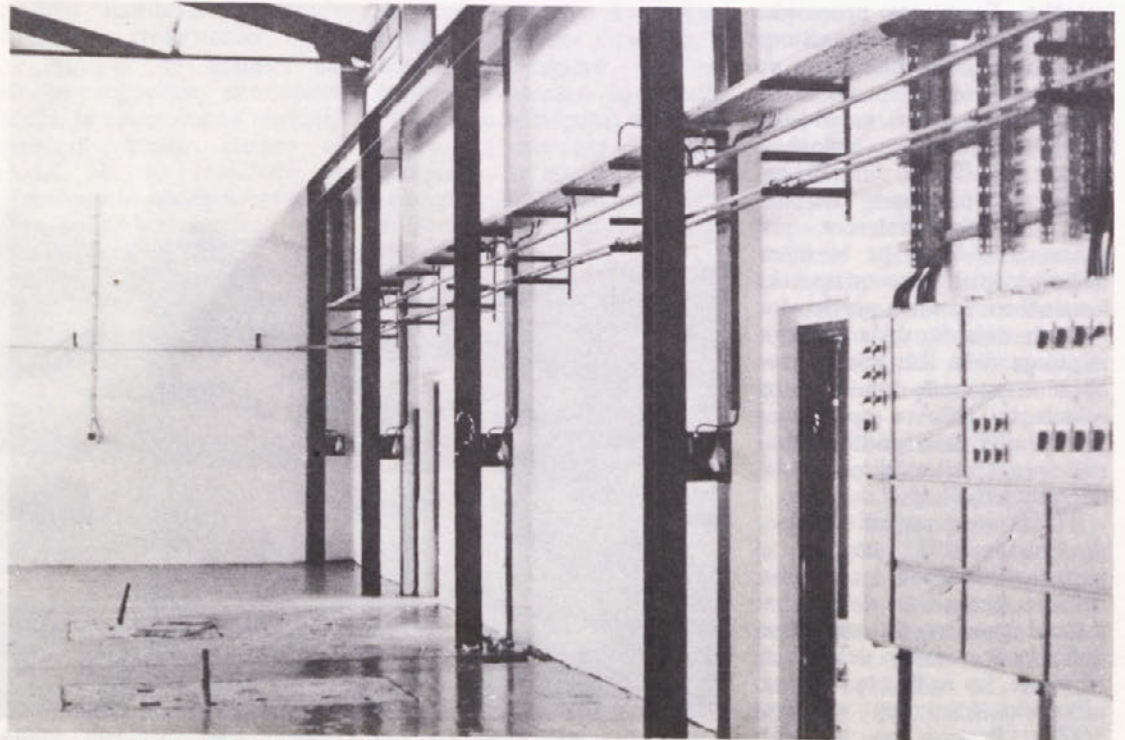
(Nadaljevanje s 3. strani)

novih tovarn na obmejnem področju Italije in Avstrije. Obenem bomo ponovno proučili možnosti za uresničitev že znane zamisli o gradnji skupnih salonov Unilesa in skupno nastopali na pomembnejših sejmi doma (Ljubljana, Beograd) in v tujini (Koeln, Pariz),

Kakršnakoli oblika sodelovanja in združevanja dela in sredstev pa seveda terja boljše informiranje delavcev Unilesa in vsaj najnujnejše poslovne informacije za samoupravne ter poslovodne odločitve. Zato v temeljih plana predvidevamo kot skupno nalogo tudi oblikovanje zasnove enotnega informacijskega sistema SOZD UNILES. V njem naj bi Uniles skupno z Narodno banko, Službo družbenega knjigovodstva in še nekaterimi institucijami zagotavljal najnujnejše poslovne informacije predvsem z analizo in uporabo že razpoložljivih podatkov, ne da bi dodatno obremenjevali ustrezne službe delovnih organizacij. Vsaj trimesečno bi z ustrešno publikacijo dali te informacije na razpolago vsem temeljnim organizacijam in delovnim organizacijam Unilesa. Obenem naj bi v glasilih delovnih organizacij in drugih oblikah informiranja zagotovili več vesti in člankov o uresničevanju skupnih nalog v naši SOZD.

Že prvi del razprave o predlogu samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD UNILES 1981 – 1985, je dal še številne dodatne predloge in sugestije, ki jih zdaj obravnavajo strokovni odbori, organi zainteresiranih delovnih organizacij in drugi. Zato je za delavski svet SOZD UNILES pripravljen tudi predlog, da bi rok za popis samoupravnega sporazuma podaljšali od konca marca do konca maja. S tem bomo pridobili čas, da bo sporazum o temeljih plana bolj kakovostno in bolj konkretno začrtal skupne naloge delavcev SOZD UNILES.

TONE KRAŠOVC

Nova hala TOZD TES dobiva tudi v notranjosti končno podobo.

Akcija v TOZD TPI

Ko sem v zadnji številki glasila prebrala članek o akciji zbiranja papirja v TOZD Žaga sem se spomnila na podobno akcijo v TOZD TPI Soteska v maju preteklega leta. Kako je potekala, boste prebrali v naslednjih vrsticah. Z velikim veseljem smo se lotili akcije. Prebrskali smo arhiv in zbrali za dvesto kilogramov starega papirja. Za kilogram pisarniškega papirja so nam plačali 50 par. Ni težko izračunati, da smo dobili za zbran papir 100 din. Misleč, da je kilogram papirja po 150 par, smo predvidevali, da bo vsota nekoliko večja. Ko smo potem vprašali na DINOSU, kjer star papir odkupujejo, so nam povedali, da je pisarniški papir po 0.50 din, časopisni vezan po 1.50 din. Zbran papir smo odpeljali na DINOS s kombijem. Z denarjem, ki smo ga dobili, ne bi mogli poravnati stroškov prevoza. Če bi se predhodno pozanimali za odkupno ceno papirja, ga gotovo ne bi peljali na DINOS, ampak bi ga zanesli na bližnji travnik na kup in ga upepelili.

Po zaključeni akciji je bilo za nami malo razočaranja, malo porabljenega truda in časa, saldo v blagajni mladinske organizacije nekoliko povečan, arhiv s stari nepotrebnimi papirjem prazen, in sklep – v bodoče nobenega zbiranja papirja več.

Pa še to – preberite – premislite – lotite se zbiranja . . . Ko sem ta članek napisala sem se spomnila, da bi na DINOS vprašala kakšne so odkupne cene za pisarniški papir. Zavrtela sem telefonsko številko DINOS in prijazen glas na drugi strani mi je povedal naslednje:

pisarniški papir je po	2,70 din
časopis vezan je po	3,50 din
karton je po	1,00 din.

Če bi mi vedeli, da bo letošnja cena za papir taka, bi ga raje peljali na odkup letos. Za zbrani papir bi letos dobili petkrat več.

Če bi človek bil vedež, ne bi bil revež.

SLAVKA PETAN

Bomo rešili problem pokanja predalov na zajerah?

Kljub temu, da teče proizvodnja plastificirane iverice v Novolesu že osmo leto, se pojavljajo problemi. Večina teh ima isti vzrok: nekvalitetne surovine in materiali.

Najbolj kritično stanje pa je kvaliteta PVC folije. Zlasti se pojavlja pri kupcih pokanje folije na zajerah. Zato dobivamo reklamacije kakršnih do leta 1978 sploh nismo poznali. Odstotek reklamiranih predalov je presegal vsako sprejemljivo mejo. Ker drugih reklamacij skoraj ni, smo si zadali cilj, da skupaj v sodelovanju s proizvajalci folije vložimo še več dela in naporov za zmanjšanje pokanja folije na sprejemljivo mejo, ali pa da napako v celoti odpravimo.

Tehnologom v TOZD TPI in TVP so priskočili na pomoč strokovnjaki iz Novolesovega

razvojnega oddelka za kemijo. Ugotavljamo, da je vzrok pokanja verjetno v sestavi folije, ker po določenem času pride do sprememb, ki povzročajo, da folija, posebno pri zajeri, postane krhka in ne ustreza namenu. Zaenkrat še ne moremo trditi, zakaj se to dogaja, ker v Novolesu še nimamo opredeljenih laboratorijev za te namene.

Upamo, da bomo našli rešitev problema v sodelovanju s proizvajalci folije, ki bodo morali prilagoditi folijo našim potrebam. Prepričani smo, da nam bo to s skupnimi močmi uspelo in da bomo lahko še uspešneje izdelovali predale, oziroma omarice in morda še kaj novega!

F. H.

Pridne roke ne bodo več zmogle nadomestiti dvigala

Že pet let je minilo, odkar smo zgradili novo kuhinjo. Z njo smo delavci, ki delamo v

kuhinji, dobili tudi zahtevnejši delovni program. Delavci družbene prehrane se trudimo, da bi ugodili željam abonentov in zahtevam inšpekcij ter lovimo korak s časom in napredkom, ki tudi v družbeni prehrani postaja vse bolj hiter.

Mariskaj bi se pri delu lahko izboljšalo, če bi imeli nujno potrebno dvigalo, ki je bilo pri gradnji predvideno, žal pa je zanj že takrat zmanjkalo sredstev in jih tudi po petih letih še nismo uspeli zbrati. Prahranili bi na dragocenem času in uredili težke pogoje dela. Nošenje 30–50 kg težkih bremen ni primerno za moškega, kaj šele za žensko. Poprečno prenesemo na dan do 1200 kg teže raznih artiklov, to pa ne more opraviti ena ženska, ampak mora delo pustiti še druga, tretja...

Dnevi, meseci in leta minevajo, mi imamo pa še vedno 70%-no zaposlenost (bolniška, dopust, porodniški dopust). Molče smo prenašali material, v upanju, da bomo le dočakali dvigalo. Žal se je upanje izjalovilo in tudi v letu 1981 nismo zbrali sredstva. Zdaj, ko se približuje poletje, smo v skrbeh, če bomo še zmogli ves ta napor, ki nas čaka. Razen vročine se bo povečala tudi količina pijače, ki jo bo potrebno najprej vskladiščiti, potem pa spet znositi nazaj. Ne preostane nam torej nič drugega, kot da tudi letos štartamo po stopnicah, z veliko dobre volje in dejstvom, da je pot do ustreznih delovnih pogojev zelo trnova in dolga...

-JA

Naložba v modernizacijo proizvodnje v TOZD TAP TREBNJE

Veliko razlogov je pripeljalo do nove naložbe v TOZD TAP: neprestano večanje fizičnega obsega proizvodnje, kljub pomanjkljivosti, zastarelosti in izgrabljenosti obstoječe tehnološke opreme, omogočanje nadaljnega razvoja tovarne na

osnovi racionalnosti in povečanja produktivnosti ter uvajanja novih proizvodov.

Zaradi tega se je že pred nekaj leti začela sistematično pripravljati dokumentacija, ki sicer temelji na že obstoječi, vendar omogoča večjo prilagodljivost načrtovanim potrebam in zahtevam. Nalogo smo prevzeli domači kadri, otežila pa jo je sedanja gospodarska situacija, saj smo se morali nasloniti predvsem na domače proizvajalce opreme, ki s takšno tehnologijo praktično nimajo izkušenj. Tako le za najzahtevnejši del, npr. regulacijsko opremo, načrtujemo uvoz, saj domačega proizvajalca ni.

Danes smo v zaključni fazi urejanja potrebne dokumentacije in dovoljenj. Pričakujemo, da bodo vse te formalnosti urejene do konca marca, z gradbenimi deli pa bi začeli že v aprilu, saj so prvi stiki z izvajalci že vzpostavljeni.

Glede tehnološke opreme moram reči, da smo podpisali že nekaj pogodb. Prve prevzeme pošiljk pričakujemo že ta mesec. Del opreme smo se namenili vzgraditi čimprej, tako da bodo rezultati vidni že jutri.

BORUT GRČAR

Vse večja uporaba lastnega znanja v TOZD TAP

V skladu z gospodarsko situacijo in družbenim interesom uveljavljanja lastnega znanja v proizvodnih organizacijah, se v TOZD TAP trudimo zadostiti potrebam delovnih organizacij, ki želijo uvožene proizvode nadomestiti z domačimi. Le ti so zaradi vloženega domačega dela in znanja znatno cenejši.

Tako v sodelovanju z Meblom razvijamo dvoslojno litoakrilno ploščo. To je plošča, ki ima vsak sloj posebej obarvan. Uporabljajo jo za izdelovanje svetil. Kljub temu, da nimamo na razpolago nobenih tehničnih informacij o proizvodnem postopku takih plošč, prvi rezultati

niso izostali. Velja poudariti, da v Jugoslaviji dvoslojnih plošč še nihče ne proizvaja.

Z DO DONIT, TOZD Kemo-stik, razvijamo akrilatno vezivno sredstvo za proizvodnjo malt, ki služijo za polaganje kislinoodpornih tal. Akrilatna smola bo zamenjala uvoženo epoksidno.

Razen tega se skupaj s TOZD TKO trudimo, da bi bolje izrabili akrilne odpadke. Tako smo uspešno izvedli utrjevanje robov kopalnih kadi z drobljenem akrilatnih odpadkov in z akrilatnim vezivnim sredstvom, za katerega bi lahko v veliki meri uporabili odpadni monomer, ki nastaja zaradi čiščenja v TOZD TAP.

V fazi patentiranja je doma razvit tehnološki postopek za proizvodnjo granulata za briganje in ekstruzijo, ki je prilagojen tehnološki opremljenosti proizvodnje litih akrilnih plošč in ga je možno v primeru potrebe le z minimalnimi prilagoditvami uvesti v proizvodni program TOZD TAP.

Trajen interes TOZD TAP je v razvoju in uporabi lastnega

(Nadaljevanje na 8. strani)

Igralska skupina KPD „ZARJA“ iz Soteske uspešno nastopa z veseloigro „Poslednji mož“ po dolejskih odrih pa tudi izven novomeške občine. Pohvalijo se lahko z izrednim obiskom, saj njihove predstave spremljajo vedno polne dvorane gledalcev. Igralci – večina med njimi so „NOVOLESOVCI“ – jih vedno spravijo v dobro voljo, da se nasmejijo do solz.

KPD „ZARJA“ nadaljuje tradicije prednikov in letos slavi 45-letnico kulturnih prireditev v Soteski. Ob tem jubileju pripravlja srečanje vseh, ki so kdajkoli nastopali na soteškem odru. Posebno bo veselo snidenje nekdanjih učencev in učiteljev, ki so poučevali na soteški soli in ki so bili vedno tudi pobudniki in ustvarjalci vseh kulturnih prireditev v Soteski.

Igralska skupina bo s „Poslednjim možem“ skušala spraviti v dobro voljo tudi novomeško publiko, saj bo 13. aprila nastopila v Domu kulture v Novem mestu.

Vse večja...

(Nadaljevanje s 7. strani)

znanja v okviru DO in izven, saj je do sedanja vrednost vložene delo, ki se kaže v končni ceni proizvoda, relativno majhna.

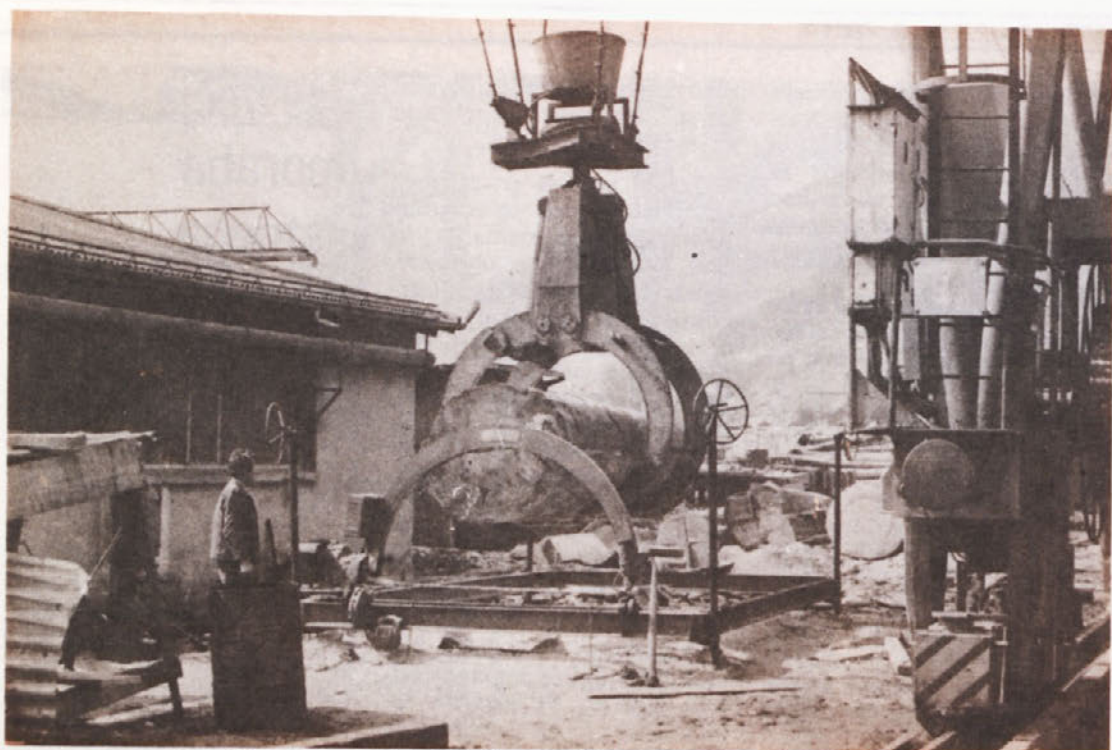
BRIGITA MEHLE GRČAR
dipl. ing.

Poročilo o delu OOZS TOZD TVP

Naša sindikalna organizacija šteje 302 člana. Člani so razporejeni v 9 sindikalnih oziroma samoupravnih delovnih skupin. IO šteje 15 članov in nadzorni odbor 3 člane. IO je imel v letu 1980 osem rednih sej in dve izredni. 4-krat se je sestal v razširjeni sestavi z DS, SDK in predstavniki ostalih odborov.

Delo sindikata je bilo vsestransko. Pretežni del se je nanašal na smernice, ki jih je predlagal občinski sindikalni svet, drugo pa je bila tekoča problematika TOZD in DO. Skušali smo analizirati in izoblikovati stališča, ki jih je narekovalo stabilizacijsko leto 1980. Boljše pogoje življenja, standarda delavca, smo iskali v večji produktivnosti dela, večji odgovornosti pri delu, kvaliteti, boljšem nagrajevanju fizičnega dela, učinkovitosti vodenja in v delavni disciplini.

Ob koncu obračunskega leta, kakor tudi ob četrletjih, smo razpravljali o uspehu TOZD, o dohodku in o delitvi dohodka ter sredstev za OD. Namenjali smo sredstva za skupno porabo ter poslovni sklad. Analizirali in dopolnili smo samoupravne sporazume in pravilnike s katerimi določamo merila za vrednotenje našega dela. Te

Motiv z ŽAGE STRAŽA, kjer se orjaški hlodi z afriških gozdov pripravljajo za nadaljnji razrez.

sporazume smo sprejeli pri uresničevanju določil zakona o združenem delu. Prišli smo do spoznanja, da je potrebno dograjevati sistem samoupravljanja in delegatski sistem, saj se delegati ne udeležujejo sej ali pa so neučinkoviti. Nadalje smo sodelovali pri oblikovanju in sprejemanju vseh aktov TOZD in DO ter SIS, kakor določa naš statut.

Sprejet je bil poslovnik o solidarnosti pomoči za delavce z nizkimi OD, pravilnik o inventivni dejavnosti itd. S komitejem za SLO in DS smo pripravili akcijski program za akcijo NNNP. Po tem programu se odvijajo aktivnosti, s katerimi bomo bolj pripravljeni in podkovani za opravljanje delovnih in moralnih dolžnosti.

Omenim naj še organizacijo obiska spominskega parka v Beogradu, katerega se je udeležila polovica članov naše TOZD. S tem smo izrekli zadnji pozdrav tovarišu TITU.

—KO

Praktična novost: zdravstvene kartice

Zastarele zdravstvene knjižice bodo verjetno že s prvim januarjem prihodnjega leta zamenjale zdravstvene kartice, ki bodo, kot menijo zdravstvene organizacije in zdravstvena skupnost Slovenije, veliko bolj uporabne. Kartice, na katerih bodo vtisnjeni osebni podatki zavarovanca z matično številko in oznako delovne organizacije, v kateri je zaposlen, bodo poenostavile vpis podatkov v zdravstvene evidence in na recepte. S pomočjo posebnega strojčka jih bodo s kartice kar odtisnili.

Brigadirji pozor!

Prihajamo v spomladanski del leta in v čas evidentiranja brigadirjev za mladinske delovne akcije (MDA). Letos bomo imeli možnost udeležbe na treh (dveh zveznih in eni republiški) akcijah. Te so:

Streževo v Makedoniji 6. junij – 3. julij

Kras 19. julij – 8. avgust
Partizanski Put v Vojvodini
2. avgust – 30. avgust.

Os ovne organizacije mladine, ki še niso določile udeležencev (potrjenih s strani delavskega sveta TOZD), naj s tem pohitijo in kandidate evidentirajo pri občinski konferenci mladine. Vsak mladinec, ki bi hotel sodelovati na kateri od navedenih akcij, naj to sporoči predsedstvu svoje OO ZSMS. Ni pa dobro, da predsedstvo išče kandidate, kajti biti brigadir je čast in ponos vsakega mladega človeka.

Za konec bi prikazal eno temo s področja MDA: razvoj mladinskih delovnih akcij in njihov pomen.

Mladinske delovne akcije so se začele že v prvih dneh NOB. Mladi so zbirali hrano, orožje, obdelovali polja itd. Za začetek mladinskih akcij štejemo poletje 1942, ko je nekaj tisoč mladink in mladincev v Bosanski krajini izvedlo več pomembnih akcij pri obdelovanju polj in pobiranju pridelkov. Po osvoboditvi je nastopil čas izgradnje nove domovine. Do leta 1952 je bilo zgrajenih 11

prog, vrsta tovarn, avtocesta Bratstva in enotnosti ter mesti Nova Gorica in Novi Beograd.

Mladinske delovne akcije so zopet našle svoj pomen v pomoči ob potresih v Skopju, Banja Luki, Posočju in v Črni gori. V Sloveniji so bile večje delovne akcije redke. Po šestnajstih letih je bila v Sloveniji zopet zvezna delovna akcija – Kozjansko 74. Rekordno je bilo leto 1977, ko je bilo v Sloveniji sedem večjih akcij: dve zvezni (Kozjansko in Posočje) in pet republiških (Brkini, Suha Krajina, Kožbana, Slovenske gorice in Goriško).

Naši mladinci so se že vrsto let udeleževali delovnih akcij. Tako smo imeli lansko leto sedem brigadirjev in bili pokrovitelji ene brigade. Upajmo, da ne bomo preveč „stabilizacijski“ in da bomo lahko ohranili število udeležencev ter s tem mesto med organizacijami združenega dela, ki imajo posluh za mladinske delovne akcije in nasploh do obstoja in delovanja mladinskih organizacij.

AŠ SAMO

Evropska kupčija stoletja

Zahodno-nemški, francoski, nizozemski in belgijski finančni ter industrijski krogi se tačas dogovarjajo s Sovjetsko zvezo o takoiimenovani „energetski kupčiji stoletja“. Kupčijo predstavlja 5500 km dolg plinovod, ki bo v zahodno Evropo pripeljal od 40 do 65 milijard kubičnih metrov plina iz sibirskega polotoka Jamal.

Iz Italije pa poročajo, da se tudi Jugoslavija živo zanima za priključitev na načrtovani plinovod Alžirija–Italija, ki bo z enim krakom segal do Bologne.

Glasiló „NOVOLES“ ureja uredniški odbor. Odgovorni in tehnični urednik Vanja Kastelic. Izdaja delovna organizacija „NOVOLES“, lesni kombinat Novo mesto – Straža. Naklada 2800 izvodov. Stavek, filmi in montaža: DITC, TOZD Dolenjski list. Tisk: DITC, TOZD Tiskarna Knjigotisk. Glasilo je oproščeno temeljnega prometnega davka na podlagi menja Sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije št. 421/72 z dne 31. januarja 1978.